

Les beques menjador no arriben a les famílies de la nova pobresa

Les oenagés atenen centenars de casos sobrevinguts que no entren en la convocatòria actual

MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

En més d'una ocasió hem hagut de sortir a comprar esmorzar per a alumnes que se'ns desmaiaven a classe perquè no han menjat des del dia anterior". Qui parla és un professor d'història de l'institut Miquel Tarradell de Barcelona. "A l'escola sempre tenim una caixa de galetes per als alumnes que no esmorzen gens a casa; de vegades ens vénen nens marejats perquè no tenen què menjar", diu Maria Àngels Brescó, directora de l'escola Sant Pere Claver, del barri del Poble Sec.

Els centres educatius constaten els efectes que la crisi i les retallades tenen sobre l'alimentació de nens i adolescents i com una part important d'aquests ha quedat fora dels ajuts públics. Es tracta dels casos sobrevinguts o de la *nova pobresa*, o que no compleixen els requisits de renda "pels pèls", famílies en les quals potser un dels pares treballa, "però amb un sou tan baix que no en tenen prou per cobrir les necessitats bàsiques", assenyala Brescó. Les entitats socials han hagut de cobrir centenars d'aquests casos. Creu Roja sola ja paga la beca menjador de mil La nens a Catalunya.

"Tenim casos derivats de serveis socials, de les escoles o directes que detectem nosaltres", explica Carlota Bassols, una de les responsables d'alimentació infantil de Creu Roja. Aquesta entitat fa una valoració del cas i decideix com actuar. Les beques d'Ensenyament cobreixen, en general, la meitat del preu del menjador. Aquest curs, per primera vegada, Ensenyament ha pagat el 100% del dinar a 3.000 nens. En total, s'han becat 67.000 alumnes amb 40,8 milions d'euros.

Les escoles i les oenagés reconeixen l'esforç fet, però coincideixen a assenyalar que no n'hi ha prou. "Moltes famílies no poden cofinançar el servei i nosal-

Alumnes de l'escola Sant Pere Claver, al Poble Sec

tres en paguem la resta; també tenim casos de pobresa sobrevinguda que no estan contemplats per l'administració, perquè les beques s'atorguen en funció de la renda de l'any anterior", continua Bassols. Un altre grup de les famílies que atenen no acudeixen als serveis socials per por: els van desnonar i viuen en pisos ocupats o són immigrants sense papers i temen que els sancionin per això. Per a l'any que ve Creu Roja reforçarà les beques a l'ESO, una etapa que ha quedat desprotegida. El 80% d'instituts fa jornada intensiva i no té menjador. Ensenyament ha estalviat 9 milions d'euros en beques amb l'aplicació d'aquesta jornada. "També demanarem als nostres usuaris que demanin beca menja-

dor a Ensenyament per al curs que ve, que entrin en el circuit normalitzat", afegeix aquesta treballadora de Creu Roja.

"El problema és la nova pobresa, l'administració és molt lenta i

els ajuts no arriben; també les famílies que estan al límit de la pobresa", insisteix Anna McKay, directora d'una escola al Guinardó de Barcelona. Aquest centre ha necessitat l'ajuda de Fundesplai

per cobrir el menjador d'alumnes que no tenien beca-menjador d'Ensenyament i de l'oenagé Educo. A l'escola Sant Pere Claver, reben beca menjador 40 nens, però només 22 tenen l'ajuda d'Ensenyament. "Les altres les hem hagut d'anar a buscar a diferents entitats socials, com Educo o la Fundació La Caixa; són famílies que sí que necessiten ajuda però que queden fora dels serveis socials de l'Administració", afirma la directora del centre.

Fundesplai no es dedica a donar beques menjador, però aquest curs ha hagut de destinar 39.000 euros per ajudar algunes famílies en escoles on gestionen el servei de menjador. Educo ha becat aquest any milers de nens a tot Espanya i per a l'estiu llançarà una campanya per donar 96.000 ajuts. Creu Roja tam-

Ensenyament ha unificat els criteris per adjudicar ajuts i el pròxim curs hi haurà partida oberta

bé ha llançat una campanya alimentària amb l'objectiu de recaptar un milió d'euros i arribar a 100.000 persones. Aquesta entitat atén 57.000 famílies a l'any i un 70% d'aquestes admet que no pot oferir una alimentació saludable als fills. "Molts nens i adolescents s'alimenten amb el menjar dels bancs d'aliments, amb escassetat d'aliments frescos; en el futur veurem les conseqüències que té aquesta alimentació deficient", assenyala Bassols.

La directora general d'Atenció a la comunitat educativa, Meritxell Ruiz, assenyala que tot els alumnes que han complert amb els requisits de renda "establerts per Ensenyament han tingut beca". Per al curs que ve la conselleria ha unificat els criteris per atorgar ajuts a tot Catalunya i obrirà dues convocatòries per atendre "aquests casos sobrevinguts", diu Ruiz. La partida per a beques menjador serà oberta i també es donaran ajuts complets. Una família de quatre membres no podrà tenir uns ingressos superiors a 16.451 per rebre beca menjador. Des de les escoles consultades opinen que els llandars "són massa baixos".

Les guarderies privades, pendants

■ La subvenció a les escoles bressol privades sense ànim de lucre està pendent. Aquests centres reben una partida del Departament d'Ensenyament que cobreix part de la plaça dels alumnes -720 euros per alumne i curs-. Però aquest any encara no els ha arribat la

subvenció ni saben si els arribarà, assenyalen des de la Coordinadora d'Escoles Bressol de Catalunya. Això obligaria a pujar les quotes a les famílies o reduir sous. Ensenyament assenyala que treballa perquè aquests centres rebin la subvenció tan aviat com puguin.

Les dietes poc saludables són més nocives que el tabac, segons l'OMS

CELESTE LÓPEZ
Madrid

És el crit de la impotència, el crit d'algú que veu com la salut de la majoria dels ciutadans es deteriora a passes de gegant per seguir una dieta nociva sense que les autoritats competents facin res per posar-hi remei. Es tracta del relator especial de l'ONU sobre el dret a l'alimentació, Olivier de Schutter, que ahir assegurava que "les dietes poc saludables són ara una amenaça més gran per a la salut mundial que el tabac". I va reclamar que "així com el món es va

unir per regular els riscos del tabac, ha de ser aprovat ara un conveni marc sobre les dietes adequades".

A què es refereix De Schutter? Doncs a posar límit a aquests aliments elaborats amb productes que s'han demostrat clarament nocius per a la salut com els greixos saturats, la sal o el sucre i, molt especialment amb l'anomenat *menjar porqueria*, amb l'objectiu clar de parar la pandèmia de l'obesitat (ja ni s'esmenta el sobrepès), la hipertensió, el colesterol, les malalties cardiovasculars, la diabetis... Ens hi va molt, en això, assegura.

La contundència d'Olivier de Schutter justifica que cap de les recomanacions anteriors no han estat escoltades. Ell va ser l'autor d'un informe sobre nutrició l'any 2012 i malgrat que va alertar dels problemes de la inacció, les seves paraules han caigut en sac foradat. "Han passat dos anys des del meu informe sobre la nutrició i el dret a l'alimentació, i deu anys des que l'Organització Mundial de la Salut (OMS) llancés l'Estratègia Mundial sobre Règim Alimentari, Activitat Física i Salut. Tot i això, l'obesitat continua avançant, i la diabetis, les malalties

cardíacques i altres complicacions de salut. Els senyals d'avertència no estan sent escoltats", va assenyalar ahir.

En aquest informe, proposava cinc accions per aturar els problemes de l'obesitat i les dietes poc saludables, com gravar productes no saludables; regular els aliments rics en greixos saturats, sal i sucre; adoptar mesures contra la publicitat de *menjar porqueria*; revisar els equivocats subsidis agrícoles que fan certs ingredients més barats que els altres, i donar suport a la producció local perquè els consumidors tinguin accés a aliments sans, frescos i nutritius.

Poc o res no s'ha fet en aquest terreny, es lamenta el relator de l'ONU, que està convençut que "els intents de promoure una alimentació sana només funciona-

ran si s'arreglen els sistemes alimentaris que els sustenten". Segons el seu parer, "els governs s'han centrat en l'augment de la disponibilitat de calories, però han estat indiferents a quin tipus de calories, a quin

El relator de l'ONU demana gravar productes perjudicials i regular la publicitat del 'menjar porqueria'

preu, quines es posen a disposició i la forma en què es comercialitzen".

De Schutter defensa el dret a l'alimentació, més enllà de la ingesta de calories, basat a garantir una vida satisfactòria.